

На арбіце «Космас-2»

У адпаведнасці з праграмай даследавання верхніх слаёў атмасферы і касмічнай прасторы 6 красавіка 1962 года ў Саветскім Саюзе выведзен на арбіту чарговы штучны спадарожнік Зямлі «Космас-2».

На спадарожніку ўстаноўлена навуковая апаратура для працягвання даследаванняў касмічнай прасторы па праграме, апублікаванай ТАСС 16 сакавіка г. г. пры паведамленні аб запуску спадарожніка «Космас-1».

Акрамя навуковай апаратуры, на борце спадарожніка ўстаноўлены шматканальная радыётэлеметрычная сістэма, радыётэхнічны прылад для вымярэння траекторыі і кароткахвалевы перадачы, які працуе на частотах 20,005 мегагерц і 90,0225 мегагерц.

Паводле папярэдніх даных, палёт спадарожніка праходзіць па арбіце, якая мала адрозніваецца ад эліптычнай.

Перыяд абарачэння спадарожніка роўны 102,5 хвілін, вугал нахілу арбіты да плоскасці экватара—49 градусаў, максімальнае аддаленне спадарожніка ад паверхні Зямлі складае 1.560 кіламетраў, а мінімальнае — 213 кіламетраў.

Радыётэлеметрычная інфармацыя, прынятая з борта спадарожніка, сведчыць аб нармальным функцыянаванні ўсіх сістэм. Каардынацыйна-вылічальны цэнтр вядзе апрацоўку ўсёй паступаючай інфармацыі.

Спадарожнікі «Космас-1» і «Космас-2» працягваюць палёт па арбіце.

Сігналы спадарожніка «Космас-2» паспяхова прымаюцца сеткай спецыяльных прыёмных станцый у Саветскім Саюзе і іншымі прыёмнымі станцыямі ва ўсім свеце.

Устанаўленне «Дня касманаўтыкі» ў СССР

У азнаменаванне першага ў свеце палёту сацекага чалавека ў космас Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР ПАСТАНАВІў:

Устанавіць святкаванне «Дня касманаўтыкі».
«Дзень касманаўтыкі» будзе адзначацца штогод 12 красавіка.

Пленум ЦК КП Беларусі

Адбыўся II пленум Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Беларусі.

У рабоце пленума прынялі ўдзел начальнікі тэрытарыяльных вытворчых калгасна-саўгасных упраўленняў і парторгі абкомаў пры гэтых упраўленнях, першыя сакратары райкомаў КПБ, кіруючыя работнікі абласных і рэспубліканскіх арганізацый.

Пленум разгледзеў пытанні:

1. Аб выніках сакавіцкага Пленума ЦК КПСС і задачах Камуністычнай партыі Беларусі па паліпшэнню кіраўніцтва сельскай гаспадаркай.

2. Аб выкананні прапаноў і крытычных зауваг, выказаных камуністамі і працоўнымі рэспублікі пры абмеркаванні праектаў Праграмы і Статута КПСС.

З дакладам «Аб выніках сакавіцкага Пленума ЦК КПСС і задачах Камуністычнай партыі Беларусі па паліпшэнню кіраўніцтва сельскай гаспадаркай» выступіў першы сакратар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазураў.

Пасля ажыўленых спрэчак з паведамленнем аб выкананні прапаноў і крытычных зауваг, выказаных камуністамі і працоўнымі рэспублікі пры абмеркаванні праектаў Праграмы і Статута КПСС, выступіў сакратар ЦК КП Беларусі П. М. Машэраў.

Па абмеркаваных пытаннях пленум прыняў адпаведныя пастановы.

Камсамольна-маладзёжная брыгада імя XXII з'езда КПСС апаратнага цэха—адна з перадавых на Мінскім тоннасуномным камбінаце. На здымку: брыгадзір Мікалай Акуліч і члены брыгады—апаратычца Серафіма Кашына, Вера Залатарова, Люба Семановіч і Таццяна Камандзенна вызначаюць якасць выпускаемай прадукцыі.

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАЧЫННІКАМІ

№ 29 (613)

Красавік 1962 г.

Год выдання 8-ы

НЕ АСЛАБЛЯЦЬ НАМАГАННЯЎ У СПРАВЕ ВЫРАШЭННЯ ПЫТАННЯ АБ ЗАБАРОНЕ ЯДЗЕРНЫХ ВЫПРАБАВАННЯЎ

Старшыня Савета Міністраў СССР М. С. Хрушчоў накіраваў пасланне-адказ прэм'ер-міністра Японіі Х. Ікэда, у якім растлумачыў пазіцыю Савецкага ўрада па пытанню аб спыненні выпрабаванняў ядзернай зброі.

У некаторых краінах, піша М. С. Хрушчоў, мае месца неразумнае пазіцыі СССР, а сёй-той і наўмысна стараецца сказаць яе і наперакор відавочным фактам паказаць Савецкі Саюз ледзь не зачынічыкам гонкі ядзерных узбраенняў. Я ўпэўнены, аднак, што народ краіны, які перажыў жах недадзельных атамных бамбардзіровак яе гарадоў амерыканскай авіяцыяй, добра разбіраецца ў тым, хто вінаваты ва ўзнікненні і ўзмацненні пагрозы тэрма-ядзернай вайны.

Злучаныя Штаты Амерыкі— вось хто навізаў свету спаборніцтва ў галіне ядзернага ўзбраення. І калі бесстаронна глянуць у твар фактам, то стане відавочным, што іменна ЗША і іх саюзнікі па НАТО ставяць перашкоды на шляху да дасягнення пагаднення аб спыненні выпрабаванняў ядзернай зброі.

М. С. Хрушчоў напамінае, што Савецкі ўрад пастаянна і няўменна выступае не толькі за спыненне выпрабаванняў, але і за поўную забарону ядзернай зброі, за знішчэнне ўсіх яе запасаў. У гэтым пытанні жаданні японскага народа, як і ўсіх іншых міралюбівых народаў, поўнаасцю супадаюць з нашымі ўласнымі імкненнямі.

Савецкі ўрад рабіў і будзе рабіць усё, што ад яго залежыць, для дасягнення пагаднення аб забароне ядзерных выпрабаванняў. Аднак жадання і гатоўнасці аднаго боку недастаткова. Як гаворыцца, адной рукой у далоні не пляснеш. Калі б нашы партнёры правілі добрую волю— пагадненне аб спыненні выпрабаванняў ужо даўно было б падпісана. Цяпер стала зусім ясна, што для ажыццяўлення кантролю за за-

баронай выпрабавання ядзернай зброі зусім дастаткова нацыянальных сродкаў выяўлення. Ужо цяпер кожны ядзерны выбух, знаходзіцца пад кантролем многіх дзяржаў і ніякай спецыяльнай міжнароднай інспекцыі ў гэтай справе не патрабуецца. Між тым прадстаўнікі ЗША і Англіі працягваюць размовы аб устанаўленні міжнароднага кантролю за спыненнем выпрабаванняў.

Урад ЗША заявіў ва ультыматываўнай форме, што калі не будзе заключана пагадненне, якое дае ім права мець пад выгладом кантролю за выпрабаваннямі шпіёнскую сетку на тэрыторыі СССР і іншых міралюбівых дзяржаў, то ЗША маюць намер правесці ў красавіку запланаваны выбух ў атмасферы.

Выпрабаванні, што праводзіў Савецкі Саюз, былі з самага пачатку вымушанымі мерамі ў адказ, на якія ён павінен быў пайсці, каб забяспечыць уласную бяспеку, і бяспеку іншых народаў ва ўмовах гонкі ядзерных узбраенняў, развязанай заходнімі дзяржавамі. Вядома, што заходнія дзяржавы правялі значна больш выбухаў, чым Савецкі Саюз. Аднаўленне выпрабаванняў ЗША і Англіі, натуральна, вымусіць Савецкі Саюз прыняць адпаведныя меры ў адказ, якія спатрэбяцца для захавання яго бяспекі і ўсталявання міру.

М. С. Хрушчоў указвае, што пачатак работы Камітэта 18-ці дзяржаў па раззбраенню, на жаль, нельга прызнаць абнадзейваючым.

М. С. Хрушчоў падкрэслівае, што ўсеагульнае і поўнае раззбраенне з'яўляецца самым радыкальным вырашэннем пытання і аб спыненні выпрабаванняў і забароне ядзернай зброі. Але мы лічым таксама, што па гэтай пытанню можна дагаварыцца ўжо цяпер, без далейшых адтэрміновак, не чакаючы, калі, нарэшце, будзе дасягнута пагадненне аб усеагульным і

поўным раззбраенні. Шлях да гэтага адкрыт прапановамі Савецкага ўрада ад 28 лістапада 1961 года.

Кіраўнік Савецкага ўрада запэўнівае прэм'ер-міністра Японіі, што як толькі ЗША і іх саюзнікі сапраўды пажадаюць пайсці на пагадненне па пытанню аб спыненні ядзерных выпрабаванняў, яны сустрэнуць з боку Савецкага Саюза поўную падтрымку і гатоўнасць назаўсёды скончыць з такімі выпрабаваннямі.

Але па ўсім відаць, яны не хочуць такога пагаднення. Калі гаворыць прама, ЗША і іх саюзнікі хітруюць, разлічваючы на людзей, не спрактыкаваных у палітыцы. Яны зусім не збіраюцца пераглядаць сваё рашэнне аб аднаўленні выпрабаванняў і накіроўваюць намаганні толькі да таго, каб аслабіць абурэнне народаў гэтым рашэннем, правесці адпаведную псіхалагічную апрацоўку грамадскай думкі.

Але мы не павінны аслабляць нашых намаганняў. Паспех у справе вырашэння пытання аб забароне выпрабаванняў можа быць дасягнуты. Гэта ў значнай ступені залежыць ад таго, наколькі актыўна ўсе краіны будуць уздзейнічаць на правячыя колы заходніх дзяржаў, настайваючы на спыненні гонкі ўзбраенняў.

Прэм'ер-міністра Японіі Х. Ікэда ў сваім пасланні М. С. Хрушчоў паведамляе, што японскі ўрад заявіў ураду ЗША пра тэст супраць яго рашэння аб аднаўленні выпрабаванняў ядзернай зброі ў атмасферы і звярнуўся да яго з просьбай не праводзіць выпрабаванняў.

Хоць у пасланні прызнаецца, што ўказанае рашэнне ЗША ставіць свет перад пагрозай гонкі ядзерных узбраенняў, аднак разам з тым робіцца спроба апраўдаць гэта рашэнне. Х. Ікэда звяртаецца да Савецкага ўрада з заклікам прыкласці намаганні для хутэйшага заключэння такога пагаднення.

Сайтас «Мырная зорка» Клецкага раёна. На здымку: інжынер І. Псікаў (справа), трантарысты І. Новік і І. Правальскі аглядаюць селяні.

Сёння мара,
заўтра — ява

17 кастрычніка 1961 года, у дзень адкрыцця XXII з'езда Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, агенства друку Навіны (АДН) звярнулася да грамадскасці 76 краін свету з прапановай адказаць на пытанне: «Якім вы ўяўляеце сабе свет і вашу ўласную краіну праз 20 год!»

Ужо каля 750 пісем людзей, якія адклікнуліся на анкету АДН, прыйшло ў агенства. Працягваюць прыбываць новыя пісьмы, усе кантыненты прадстаўлены зараз у міжнароднай пошце АДН.

Вядомыя палітычныя і грамадскія дзеячы, вучоныя і пісьменнікі, людзі розных палітычных перакананняў і веравызнанняў, простыя працаўнікі розных узростаў і прафесій адказалі на анкету АДН.

Глыбокая заклапочанасць сучасным міжнародным становішчам, вера ў перамогу добра над злом, у шчаслівае будучае чалавецтва аб'ядноўвае большасць гэтых пісем. І асабліва характэрна тое, што амаль усе ўдзельнікі анкеты звязваюць надзею на светлае будучае з міралюбнай палітыкай Савецкага Саюза, з непазбежнай перамогай ідэй камунізма.

Пісьмы, якія штодзённа прыбываюць у АДН з савецкіх рэспублік і зарубажных краін, самыя разнастайныя і па форме, і па зместу. Тут і публіцыстычныя водгукі, і разважаныя і вершы, і апажыванні, прысвечаныя тэме, якая не можа не хваляваць усіх людзей на зямлі.

Сёння мы публікуем матэрыялы, падрыхтаваныя агенствам друку Навіны, якія змяшчаюць адказы працоўных нашай краіны, прадстаўнікоў зарубажных краін на пытанне: якімі яны ўяўляюць сабе свет, сваю ўласную краіну праз 20 год!

Капіталізм будзе пахаваны

Можна з упэўненасцю сказаць, што праз 20 год чалавецтву не будзе пагражаць новыя войны. На нашай планеце трывала зацвердзіцца мір.

Праз 20 год капіталізм будзе пахаваны. Ён адыйдзе з гісторыі народаў назаўсёды і безваротна.

Перамогуць свабода і дружба паміж усімі народамі Зямлі. І нао светам горда будзе лунаць вялікі сцяг камунізма, на якім напісана на ўсіх мовах свету: «Мір, Праца, Свабода, Роўнасць, Брацтва Шчасце!».

г. Мінск. Я. ГАЛАВІН.

Самая ганаровая, самая мірная прафесія на зямлі — будаўніцтва. Іх рукамі пераўтвараецца аблічча планеты. Камсамолка Соф'я Забейда на новабудулі Гродна прыйшла пасля сканчэння сярэдняй школы. Цікаўная і працавітая, яна хутка вырасла ад вучаніцы да майстра-муляра. Соф'я — дэпутат абласнога Савета. Работу на будоўлі і грамадскую дзейнасць дзяўчына умела спалучае з вучобай на завочным аддзяленні Ленінградскага інжынерна-будаўнічага інстытута. На здымку: Соф'я Забейда на будаўніцтве інтэрната кааператывага тэхнікума.

ЯКІМ УЯЎЛЯЕЦЕ ВЫ СВЕТ ПРАЗ 20 ГОД?

Жаданы рэпартаж

Якім я ўяўляю свет праз 20 год?

Самую вялікую небяспеку для шчасця працоўных усяго свету мае пагроза вайны. Таму і я, і ўсе людзі зямнога шара хачам уявіць сабе нашу планеце без зброі, без насілля, без рабства.

Праз 20 год будзе ўстаноўлена — я упэўнены ў гэтым! — святая працоўных усіх краін: «Дзень Міру».

І праз 20 год збіраючыся на парад у гонар святкавання Дня Міру, я дастану стары нумар газеты «Правда», памечаны канцом 60-х гадоў нашага стагоддзя, і прачытаю сваім дзецям рэпартаж карэспандэнта АДН аб самай значнай падзеі другой палавіны XX стагоддзя. Рэпартаж будзе прыблізна такім:

«Да пункта, размешчанага ў некалькіх кіламетрах ад вострава Н, накіроўваюцца сталыя армады ваенных караблёў. На іх — флагі многіх краін, караблі — у цоўнай баявой гатоўнасці, як і воіны, размешчаныя на іх.

11 гадзін 45 минут. Павольна падыходзяць адзін да аднаго два эсміны з флагамі СССР і ЗША.

Падыходзяць злучальныя тран. Аркестры выконваюць гімны дзвюх вялікіх дзяржаў.

Чаканячы крок, два байцы накіроўваюцца да злучальнага трана. Пад імі — чорная паласа вады.

Абодва ўзімаюць над галавамі аўтаматы...

Акіяны цяжкім усплескам абвясчае свету аб здзяйсненні мары ўсяго чалавецтва.

Два салдаты абдымаюцца і тройчы цалуюцца пад шматтысячнае «Ура!».

Праз 20 год праходзячы ў Дзень Міру міма трыбуны Маўла-лея, я з радасцю крыкнуў: «Ура!» у адказ на заклік ЦК КПСС:

«Братняе прывітанне народу ЗША, скінуўшаму аковы вайны, будучаю новае, шчаслівае жыццё!».

Гэта будзе праз 20 год. Я ў гэтым упэўнены.

Вячаслаў ПЯТРОУ,
рабочы станкабудаўнічага завода.

г. Луганск.

Праз 20 год... пабудуюць бальніцу

Мясцовы муніцыпалітэт нядаўна аб'явіў, што ў нашым раёне год праз дваццаць, можа, пабудуюць бальніцу. Гэта аб'явілі, зразумела, не ўлічваючы змен, якія могуць адбыцца ў будучым, напрыклад, росту насельніцтва. Але мы, простыя людзі, думаем, што змены не павінны абмежавацца гэтым. Мы будзем пераіраджаць закрыццю шахт, пакуль у іх ёсць пачаць. Мы будзем таксама змагацца за ажыццэўленне закона аб ахове чысціні паветра. О, ды ці мала ў нас праблем!

Думаю, што к 1981 году казка аб нашым агульным «нацыянальным пірсу» будзе канчаткова выкрыта, і ўсе зразумеюць, чаго каштуе сучасны саюз правадзільніцкіх лідэраў і торы. Камуністычная партыя ўзмацніць ў барацьбе.

Веру, што будзе ажыццэўлены галоўны лозунг прафсаюзаў —

НОВАГА НЕ СТРЫМАЦЬ

Свет у 1981 годзе будзе вынікам развіцця многіх фактараў, якія цяжка прадбачыць поўнасцю. Таму і цяжка ўсё прадказаць.

Але ёсць рэчы, якія не выклікаюць сумненняў.

Можна з упэўненасцю сцвярджаць, што працоўныя Савецкага Саюза не толькі выканаюць, але і выканаюць дагэртмінова свой гіганцкі план. І калі запытаць, якім будзе Савецкі Саюз праз 20 год, то адказаць на гэта пытанне можна так: працягвайце новую Праграму КПСС, і вы даведзецеся пра гэта ў дэталі.

Ну, а іншыя краіны сацыялізма, што будзе з імі? Яны пазней, чым Савецкі Саюз, уступілі на шлях будаўніцтва сацыялізма. Але мы бачым, што гэтыя краіны, у тым ліку і мая Венгрыя, уступаць у камуністычнае грамадства больш або менш адначасова з Савецкім Саюзам.

Няма сумнення, што мы не маглі дамагчыся гэтага толькі ўласнымі сіламі. Але ў тым і заключаецца наша перавага, што мы не адны. У сацыялістычным лагера ўсё больш шырока разгортваецца ўзаемная дапамога і супрацоўніцтва.

У галіне прамысловасці гэта працягваецца ў растучай эфектыўнасці ўплыву Савета эканамічнай узаемадапамогі. Мне здаецца, што наступіў час стварыць нешта падобнае гэтаму Савету і ў галіне навукі.

«Сіла і адзінства». Вядома, у разумных умовах для гэтага спатрэбілася б не дваццаць год; было б дастаткова і дваццаці дзён. Фелікс КОМЕРФОРД, рабочы (Шатландыя). г. Лохгелі.

Калі б я мог марыць

Так, мне хочацца падзяліцца сваімі думкамі з людзьмі. Але каму цікава будзе мяне слухаць? Хто захоча гаварыць з такім простым чалавекам, як я? Я неадукаваны. Калісьці ў Расіі ў царкоўна-прыходскай школе мяне вучылі толькі маліцца, а не таму, чаму належала б, — іншая адукацыя мужыку не была дазволена.

У Амерыцы я жыў з лютага 1914 года, ужо 48 год. І тут я не атрымаў ніякіх ведаў. Затое я пазнаў нястачу. Вялікую частку часу я батрачыў на малочных фермах і перажыў многа розных цяжкасцей. Дык што ж я магу сказаць аб будучым?

А вам, савецкім людзям, жадаю, каб усе вашы прадказанні збыліся.

Алексе РАВЯНЧУК (ЗША).

Калчэстэр, штат Каннекцікут.

Моцная і бескарыслівая дружба звязвае студэнтаў Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта з маладымі пасланцамі з далёкай Кубы, якія рыхтуюцца да паступлення ў вышэйшыя навучальныя ўстановы рэспублікі. Пад кіраўніцтвам вопытных педагогаў і з дапамогай савецкіх сяброў яны вывучаюць рускую мову. У вольны час знаёмяцца з выдатнымі мясцінамі Мінска, наведаваюць тэатры, кіно, музеі. На здымку: у адным з пакояў інтэрната. Кубінскія сябры разам са студэнтамі ўніверсітэта чытаюць свежы нумар газеты «Правда».

Праца пераўтвораць свет

Я стары вучоны, мне ўжо 73 гады, але я яшчэ працую, чытаю лекцыі і хацеў бы пра жыццё да 93 год, каб убачыць, як зменіцца свет. Веру, што ён будзе ў многа разоў лепшы, чым тое, што засталася ззаду. Веру, што гэта будзе свет без вайнаў, якія нясуць столькі гора народу.

Я памятаю, як палі калупалі драўлянай сахой, жыта жалі сярпамі, малацілі цапамі... А цяпер на нашых неаглядных палях — перадавая тэхніка. Ужо сёння свет стаў намнога лепшы, больш справядлівы, цудоўны, чым паўстагод-

дзя назад. І я шчаслівы, што мая краіна стала сцяганосцам гэтага новага свету, які нараджаецца на нашых вагах.

Я памятаю, як яшчэ ў мае студэнцкія гады — у 1908 годзе — у Пецярбург прыязджаў французскі авіятар Патам. Узняўшыся ў паветра, ён праляцеў метраў сто і ўпаў. А ўжо ў наступным годзе ў час авіяцыйнага тыдня быў завершаны небывалы паводле таго часу пералёт з Пецярбурга ў Крайштат... А ў 1961 годзе я быў сведкам палётаў нашых герояў-касманаўтаў Гагарына і Цітова на цудоўных караблях, створаных геніем нашых вучоных і рабочых.

Думаю, што праз 20 год не будзе слядоў міжнароднай напружанасці, усе каланіяльныя краіны стануць свабоднымі, будзе назаўсёды ліквідавана небяспека вайны. Стваральная праца пераўтвораць карціну свету.

Ва ўсіх галінах ведаў будуць дасягнуты новыя поспехі, культура ў нашай краіне ўзімецца на небывалую вышыню. Ва ўсіх відах мастацтва з народа выйдучь новыя таленты. Сатрэцца розніца паміж горадам і вёскай, паміж разумай і фізічнай працай.

Між іншым, вельмі цяжка разглядаць дэталі будучага. І справа не толькі ў тым, што яны схаваны за дымкай часу. Я перакананы, што жыццё перагоніць мару. Праца савецкіх людзей, наша стваральная праца, створыць цуды, якія нам і не сняцца.

Г. СКРАБАНСКИ,
прафесар Харкаўскага сельскагаспадарчага інстытута.

ДУМКИ АНГЛІЧАН

Паважаныя панове! Мы так засмучаны становішчам спраў у свеце, што не бачым сэнсу ў сучасны момант будаваць планы і выказваць думкі аб свеце, які, магчыма, праз 20 год не будзе існаваць.

Выдавецтва «АРХІТЕКТУРНАЕ ПРАЕКТАВАННЕ».

Пісьмо дзядулі Сяргея у Амерыку

Я нарадзіўся ў вёсцы Вацкова Арзамаскага раёна Горкаўскай вобласці. Мне 43 гады. Калі выйду на пенсію, абавязкова вярнуся ў родную вёску. І ўяўляю, як праз 20 год буду пісаць пісьмо ў Амерыку свайму ўнуку Колю...

«Дарагі ўнучак Коля! З таго часу, як ты паехаў у камандзіроўку ў Амерыку, у нас у вёсцы Вацкова адбыліся вялікія змены. Папершае, вёска нашай ужо не стала. За гэтыя гады яна ператварылася ў аграград і перайменавана ў Пшаніцаград. Цяпер мы жывём, як гаркаўчане або арзамасцы. Ёсць у нашых кватэрах і газ, і ваньны, і ўсё-ўсё на свеце. А Пятра Ягоравіча

вылучылі старшым інжынерам-дыспетчарам на трактарах. Цудоўна стала! Сядзіць Пётр Ягоравіч у шкляннай вежы і камандуе быстраходнымі трактарамі. А трактары-асілка без трактарыстаў на палях гудуць. Вось як, Колянька! Пайшлі ўсе нашы трактарысты ў верталётчыкі. Моладзь наша дабіваецца цяпер выезду ў Сібір. Ды не ўсім туды дазваляюць выля-

джаць. Бяруць толькі выдатнікаў. Кажуць, за апошнія 20 год там вельмі густа заселены ўсе раёны. Дзеці заздросцяць сваім бацькам, якім давялося там даліну асваіваць. ...Вось распісаўся, не стрымацца. Трэба канчаць, а то хутка на тэлевізару пачнуць перадаваць урок англійскай мовы. Я ўжо другі год вывучаю яе. Як бы не спазніцца! У 1982 годзе паеду на лета ў Англію да Насценькі, яна ж замуж выйшла за англійскага шахцёра. Нядрэнна, кажучы, жывучы. Ой, забыўся зусім

Дзядулі нашы ляталі ў музеі ў Атамаград. Там абвясшчоджаныя атамныя бомбы паказвалі. Кажуць, будуць захоўваць доўга. У павучэнне нашчадкаў. На гэтым канчаю, мілы мой унучак. Адказ шлі касмапоштай. Кланяйся дружалюбнай Амерыцы. Будзь здароў, родны! З паклонам да цябе дзядуля Сяргей. г. Пшаніцаград. 5 студзеня 1981 г. Сяргей МІЛОЎ, служачы будаўнічага ўпраўлення (Масква).

Калгасная акадэмія

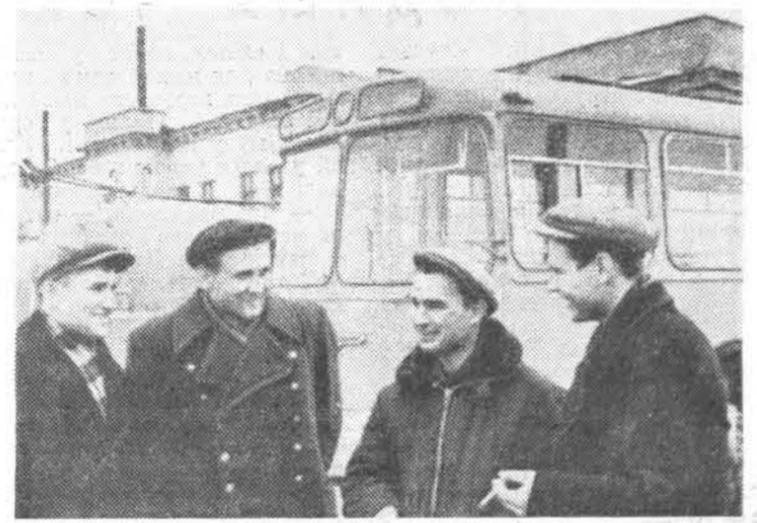
Калгас «Кастрычнік» Хойніцкага раёна. Тут жыве і працуе знатны механізатар-кукурузавод рэспублікі Уладзімір Кот. З году ў год кіруемае ім звяно атрымлівае высокія і ўстойлівыя ўраджай «каралевы палёў». У мінулым годзе яно сабрала па 856 цэнтнераў зялёнай масы з кожнага гектара, а з 60 гектараў — па 43 цэнтнеры сухога зерня. Асновай атрымання такіх ураджаяў кукурузы з'яўляецца правільнае ўжыванне агратэхнікі яе вырошчвання.

У калгасе «Кастрычнік» на базе звання Уладзіміра Ката створана рэспубліканская школа перадавога вопыту. Гэта — своеасаблівая акадэмія. З усіх канцоў рэспублікі прыязджаюць сюды на вучобу механізатары. Зараз тут знаходзіцца чарговая група трактарыстаў. Анатолій Багданаў з саўгаса «Крынікі» Лёзненскага раёна, Міхал Сямітка з калгаса «Кастрычнік» Нараўлянскага раёна, Георгій Кашкура з сельгасарцелі «Гігант» Міёрскага раёна, Парфен Дарашэнка з калгаса «Перамо-

га» Талачынскага раёна і іншыя вырашылі стаць сапраўднымі майстрамі атрымання высокіх ураджаяў кукурузы. Іх цікавіць літаральна ўсё. Уладзімір Кот шчодра раскрывае ім свае секрэты вырошчвання кукурузы машынным спосабам. Але галоўную ўвагу сваіх слухачоў ён звяртае на атрыманне дакладных квадратаў. Тут Уладзімір не абмяжоўваецца толькі расказам. Ён паказвае, як трэба гэта рабіць, трэніруе іх непасрэдна ў полі.

За апошні год прайшлі падрыхтоўку ў Уладзіміра Ката звыш 300 механізатараў. Можна не сумнявацца, што яны не ўступяць свайму настаўніку. Уладзімір не пашкадаваў ні сіл, ні часу на іх навучанне.

Е. ФЕДАРАЎ.

У Гомелі заканчваецца апошнія падрыхтаванні да пуску тралейбуснай лініі. Тралейбусны парк атрымаў ужо дзесяць камфартабельных машын. Напярэдадні 1-га Мая яны пачнуць курсіраваць па гораду. Пявадучы іх першымі Анатолій Дзегцяроў (на здымку злева), Уладзімір Лапіцін, Міхалай Усаў і Васілій Карпаў.

Рэканструкцыя завода

МАЛАДЗЕЧНА. Пачалася рэканструкцыя Маладзечанскага станкабудаўнічага завода. Будуюцца новыя корпусы прадпрыемства плошчай 10 тысяч квадратных метраў. У ім будзе абсталяваны спецыяльны цэх з пастаяннай тэмпературай і вільготнасцю паветра, у якім паміраецца вадка вадка высокай дакладнасці.

Цэхі завода аснасяцца найвышэйшым абсталяваннем. Тут шырокае прымяненне знойдуць канвейерная сістэма, новы метады апрацоўкі дэталей.

З завяршэннем рэканструкцыі прадпрыемства будзе выпускаць у 2,5 раза больш станкоў, чым цяпер.

Вялікае дзякуй.—кажа Дзмітрый Селанцэвіч Вараб'ёў (на здымку злева) загадчыку вочнага аддзялення бальніцы горада Брэста Міхаілу Іванавічу Амбросаву. Удзячная ўрачу і дачка старога Анны Дзмітрыеўна. Дзмітрый Селанцэвічу 107 год. У яго адзінаццаць дзяцей. Апошнія некалькі гадоў ён не бачыў. Нядаўна Дзмітрый Селанцэвіч прыехаў у Брэст пагасціць у сваёй дачкі Анны і звярнуўся да Міхаіла Іванавіча Амбросова з просьбай зрабіць яму аперацыю. Урач згадзіўся. Праз дзесяць дзён Дзмітрый Селанцэвіч стаў бачыць. Усяго Міхаіл Іванавіч зрабіў больш дзвюх тысяч такіх аперацый.

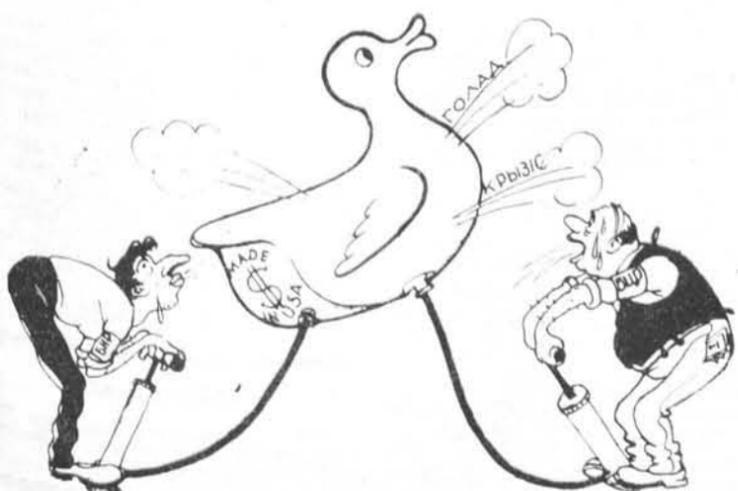
Пан Стах тады напіша так

Шалеюць, пнуцца змагары,
Надзьмуць капшук лухтою,
Ды верх на ім ужо стары
І ўсё нутро гнілое.
У Пентагоне махлярам
Урэзалі крадыты.
Гол, як сакол, спадар Абрам.
Стах к Віцьбічу, сярдзіты,
На помач з помпаю прыбег,—
Напэўна, свіснуў недзе.
— Махлюй, — крычыць.—
Марудзіць грэх,
Бо ў Мюнхене не ўседзім.
Чуў, колькі грукату вакол?
Я кляў, чарніў Саветы
І, на табе, хоць лезь на кол —
Глабальныя ракеты
Адгарадзілі іх ад нас
З усіх бакоў, вяспане,

Аж страшна лезці на Парнас,
Старайся, ашуканец!
Во, бачыш, зноў трашчыць капшук,
Каб на цябе грымоты!
— Я, — стогне Юрка, — не вяпрук,
Сам тут мясі балота.

У Юркі — клопат. Сто разоў
Мяняў ён афарбоўку,
Гуляў у змагары з тузоў.
А выйграў што? Вяроўку!
Пан Стах ў некролазе аб ім
Прыблізна так напіша:
«Ён быў падбрэхічам маім,
«Ён ўвесь з лухтою выйшаў.
Збірайце грошы, змагары,
На пантэон герояў...»
Ды зноў пачне пускаць шары,
Начыненыя гноем.

А. БУДЗЕЙКА.

Слізкая істота

Сярод гэтак званых перамяшчальных асоб на Захадзе ацраецца ачмурэлы графаман хета Юрка Віцьбіч. Гэта вельмі патрабавальны «мараліст» і «змагар» — падгалосак верхаводаў нацыяналістычнага «парыжскага блоку». У літаратурных практыкаваннях ён іе акафісты аб сваёй прыцыповасці і непарагашнасці. Ці так гэта? Перад намі часопіс «Польмі рэвалюцыі» № 2—3 за 1933 год. Гартаем яго старонкі:

«Беглі дні, імкнуліся тыдні, рушыліся месяцы. Змагалася рэспубліка на франтах з буйнымі ворагамі, а па лясных аблонах яе блукалі сотні дробных мясажэрных драпежнікаў... Удзень курная смуга зацягвала неба, засцілаючы ад зямлі сонца, уночы гойдаліся паміж сур'ямі водбліскі пажараў. І па дарогах і па бездарожжы павету вей-ветрам шпацываваў з воўчай зграяй сваіх трохсот коннікаў бацька Нілэнак...»

Даўно ўжо струхлелі ў зямлі і бацька, і яго трыста коннікаў, але і сёння па вёсках і мястэчках Вокаўскага Лесу, калі ўначы завьне буй-вечер, калі завухаюць перуны нечаканай навальніцы, стогнам застогне кожнае дрэва, успамінаюць нядобрым пра крывавага нябожчыка.

На занятым паўстанку банда Нілэнка, перабіўшы вайсковую варту, зняла з плячформы гармату, а потым да апошняга снараду абстрэльвала беспарадныя Зацвілішкі. Узляталі да хмар сінагогі, клаліся хаты, а Нілэнак, так і не ўвайшоўшы ў мястэчка і пакінуўшы гармату, імкнуўся далей.

На старым губерскім шляху некалькі дзён гойдаліся на тэлеграфных слухах вытарашчанымі вачыма гледзячы на паразаныя межамі, парослыя звяноц і быльнягом палеткі, члены першай у павеце камуны. Крумкачы кружылі над слупамі, крумкачы здзіўбілі пагаслыя вочы. А слухы гаманілі, паведамлялі, клікалі на абарону захопленай навальніцай краіны.

...На Дзвіне ў парогах спыніў Нілэнак пасажырскі параход. Толькі параход увайшоў у парогі і пачаў змагацца з хуткай плыню, як на стромкім узбярэжжы выраслі, з дзікім гармідарам, махаючы гранатамі, Нілэнкавы галаварэзы...»

Калі затоплены іх гранатамі параход пачаў тануць пад лямант жанчын і дзяцей, многія пасажыры кідаліся ў ваду, каб выратавацца, але разбіваліся аб парогі. На беразе рагаталі...

«І ты, што перамаглі, у імкненні да жыцця, парогі, загінулі, утапаныя падковамі коней ва ўзбярэжжы жвір. Аднаму толькі юнаку — капітану даравалі жыццё, пакінуўшы адпачываць пасля перамогі над парогамі на маёвым пагорку — толькі выпалілі яму вочы, каб ніколі не бачыў перавальных тычак і бакенаў, толькі адсеклі яму рукі, каб ніколі не гаспадарыў над слухаміны штурвалам».

Пасля палёту на мястэчка Грайронак бандыты Нілэнка

сабраліся на пляцы. «Апырская крывёю, у разадраных вопратках, з мяшкамі, поўнымі розных рэчаў... І праз хвіліну ўзляцелі над Грайронкам чырвоныя пёўні. Зарагатаў на пляцы кулямёт. Залуналі крыкі ахвяр. Назолку бандыты ўжо ўсе на конях выязджалі з Грайронка па шляху на Буду-Курбацкую. Хтосьці п'яным голасам зацягнуў песню, і іншыя надхалілі:

У Вяліжы дождж ідзе...
Жудасныя факты! Сапраўды, да гэтай пары памятаюць велічжне налёты крывавага бандыта Нілэнка, які рабанаў і знішчаў мірнае насельніцтва раёна. Самі сяляне абсяшкодзілі галаварэзы. Родны брат Нілэнка, напайшы яго да непрытомнасці, звязаў, завёз у павет і здаў савецкім уладам.

Але хто аўтар старонак? Наш стары знаёмы — Юрка Віцьбіч. Той самы Юрка Віцьбіч, які ў 1960-1961 гг. пісаў у «Бацькаўшчыне» наступнае:

«Мне хлапчुकом давялося ўдзельнічаць у Вяліжскім паўстанні 1918 года... Удзельнічаць не са зброяй у руках, а ўначы, у забаронены для руху гадзіны, здзіраць бальшавіцкія абвесткі й расклеіваць паўстанцкія адовы.

А яшчэ пазней, апынуўшыся ў вольным дэмакратычным свеце, пазнаёміў і суродзічаў, і чужынцаў, праз друк і радыё, з гэтым славутым паўстаннем і яго самаадданымі героямі.

...Ніхто не адважыцца сёння недзе ля возера Дубакраю ці Мядзведжае Гары заспяваць калісьці шырака пашыраную ў Наддзвінні народную песню:

У Вяліжы дождж ідзе,
А ў Віцебску слізка —
Хавайцеся, бальшавікі,
Бо Нілэнак блізка.

Ніхто таксама, калі зашуміць у непалогу непраходныя вяліжскія бары, што мяжуюць з Вокаўскім Лесам, не ўжыве ранейшую агульнавядомую прыказку:

— Грыміць, нібы йдзе Грамабой...

Спяць вечным сном у незлічоных магілах беларускія паўстанцы і партызаны Паўлюк Нілэнак, Чырвонец, Грамабой і шмат іншых слаўных, блізкіх, вельмі й вельмі блізкіх. Вечная ім памяць, несьмяротная слава».

Цяжка нават уявіць сабе, як нізка павінен упасці чалавек, каб адна і тая ж рука пісала абодва гэтыя ўрыўкі, каб сумленне дазволіла называць «слаўным героем» ката, крывава дзейнасць якога так добра вядома аўтару!

Дарэчы, у час фашысцкай акупацыі здраднік Віцьбіч гэтак жа «па-мастацку» і «вобразна» заклікаў беларускі народ знішчаць партызан і служыць Гітлеру. «Шакалы бродяць по лесам» — так пачынаўся яго артыкулы аб народных месціўцах.

Віцьбіч не саромеецца і цяпер прызнацца ў тым, што «значна пазней, за часы вайны, вярнуўшыся ў родны Вяліж, паставіў на тамтэйшым Пакроўскім полі на брапкіх магілках

блізу тысячы закатаваных паўстанцаў і партызанаў помнік у іхні гонар». (Між іншым, у даваеннай апавесці Віцьбіча ў Нілэнка было толькі трыста коннікаў).

Так, Віцьбіч мог свабодна раз'язджаць «за часы вайны» пад аховай гітлераўскіх акупацый, і яму не пагражалі ні аблавы, ні арышты, ні высылка на катаргу ў Германію. У той час, калі тысячы сумленных беларусаў гінулі ў Калдычове, Трасцяніцы і іншых лагерах смерці, двурэшны мярзотнік ставіў помнікі бандытам Нілэнка за фашысцкія грошы. Ці ж гэты факт не гаворыць лепш за ўсё аб сапраўдным абліччы нілэнкаўскіх галаварэзаў — дастойных папярэдняй калдычоўскіх катаў?

Віцьбіч заўсёды абыходзіць пытанне аб сваіх ганебных уцёках ад помсты народа. Ён піша проста: апынуўшыся ў вольным свеце. Затое кампліменты гэтаму «вольнаму свету» сыплюцца з яго, як з дзіравага мяшка: тут і дэмакратыя, і свабода, і цывілізацыя, і культура, і ўсе даброды зямлі. А вось што пісаў аб заходняй культуры Віцьбіч у 1932 годзе ў тым жа «Польмі рэвалюцыі»:

«Пад гітэрычную дрыготу гавайскай гітары нібы загаласіў, нібы зарагатаў гэнэр:

Джон быў матрос з жыццём шымозы:
Джон з Ганалулу, Эльза з Фармызы.
О, Джон! О, Эльза!
Імпэт шымозы!
О, Джон! О, Эльза!
Тайфун Фармызы!

Спачатку ўсміхнуўся святы Віт, потым засмяяўся Гуінплен і нарэшце зарагатаў тысячы атручаных вясёлым газам.

Спачатку рыгнула электрычнае крэсла, потым заскрыгатала перакладзінай шыбеніца і нарэшце затрашчалі тысячы вогішчаў Лінча».

Так апісвае Віцьбіч перадачу буржуазнага радыё. Але самае цікавае ў гэтай перадачы пачынаецца далей:

«— Паўстанне на Беларусі! Абураныя падаткамі сяляне захапілі Віцебск і рушацца на Мінск!

— Ха-ха-ха-ха! А-ха-ха-ха-ха! Маняць, нібы бабы ля студні! Ха-ха-ха-ха! — зарагатаў дзед Самусь, калі я пераклаў яму навіну радыё». (Дзед Самусь — галоўны станоўчы герой аповядання Віцьбіча «Ціхая Руба», селянін з Віцебшчыны).

Цяпер самі «змагары» хапаюцца за жываты, чытаючы Юркавы зацемні аб бунтах і паўстаннях у Савецкім Саюзе. Трапіўшы на Захад, Віцьбіч даўно ўжо апынуўся ў становішчы тых, каго да вайны высмейваў разам са сваімі героямі. Трусасць і здрада прывялі яго ў лагер адшчэпенцаў і правакатараў. Гэты «змагар» жыве на прыпынку: на чым возе едзеш, таму песенькі пяеш. Недабіты фашысцкі вужака выкручваецца, як можа, ды песенька яго даўно спета.

С. КЛІМКОВІЧ.

